

Sygn. akt II Ca 1084/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Poznań, dnia 6 grudnia 2013 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Anna Czarnecka (spr.)

Protokolant: prot. sąd. Barbara Grześkowiak

po rozpoznaniu w dniu 6 grudnia 2013 r., w Poznaniu

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W.

przeciwko M. Ż.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego Poznań-Stare Miasto w Poznaniu

z dnia 18 lipca 2013 r.

sygn. akt I C 263/13

oddala apelację.

/-/ A. Czarnecka

(...)

UZASADNIENIE

Powód – (...) sp. z o.o. w W. domagał się zasądzenia od pozwanego M. Ż. 1383 zł z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty wraz z kosztami procesu, tytułem nieopłaconego czesnego za studia Wyższej Szkoły (...) w P..

W dniu 26 czerwca 2012 r. Sąd Rejonowy (...) w L. wydał w sprawie nakaz zapłaty w elektronicznym postępowaniu upominawczym, którym nakazał pozwanemu zapłatę dochodzonej przez powoda kwoty z ustawowymi odsetkami i kosztami procesu.

W wyniku skutecznie wniesionego sprzeciwu od nakazu zapłaty **wyrokiem wydanym 18 lipca 2013 r. Sąd Rejonowy Poznań-Stare Miasto w Poznaniu oddalił powództwo.**

Z powyższym rozstrzygnięciem nie zgodziła się powodowa spółka, która wywiodła **apelację, zaskarżając wyrok w całości i domagając się jego zmiany poprzez zasądzenie od pozwanego dochodzonej pozewem kwoty wraz z należnościami ubocznymi i kosztami procesu.**

Skarżący zarzucił orzeczeniu:

1 obrazę przepisu prawa materialnego, a mianowicie art. 750 k.c. poprzez jego błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że umowa o świadczenie usług edukacyjnych zawarta na podstawie ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym z 2005r. pomiędzy uczelnią wyższą a pozwanym nie jest wystarczająco uregulowana innymi przepisami, przez co należy stosować przepisy o zleceniu, podczas gdy przepisy ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym z 2005r. pozwalają w całości na rekonstrukcję essentialia negotii tej umowy;

2 obrazę przepisu prawa materialnego, a mianowicie art. 751 pkt. 2 k.c. poprzez jego błędną wykładnię, wyrażającą się w przyjęciu rozszerzającej wykładni pojęcia nauka oraz tego, że niepubliczna uczelnia wyższa jest osobą trudniącą się zawodowo czynnościami związanymi z nauką, osobą utrzymująca zakład przeznaczony na cel związany z nauką;

Przez co Sąd błędnie zastosował art. 751 pkt. 2 k.c. zamiast normy z art. 118 k.c.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja okazała się bezzasadna.

Na wstępie Sąd Okręgowy stwierdza, że zgodnie z art. 505¹³ § 2 k.p.c., w postępowaniu uproszczonym, jeżeli sąd drugiej instancji nie prowadził postępowania dowodowego, uzasadnienie wyroku powinno zawierać jedynie wyjaśnienie podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa.

Sąd Rejonowy prawidłowo ustalił stan faktyczny, który Sąd Okręgowy przyjmuje za własny (art. 382 k.p.c.) i na jego podstawie dokonał trafnej oceny, że powództwo o zapłatę dochodzonej należności było niezasadne.

Nie zasługiwały na uwzględnienie zarzuty naruszenia prawa materialnego – art. 750 k.c. i art. 751 pkt. 2 k. c.

W ocenie Sądu Odwoławczego, umowa o warunkach odpłatności za studia postrzegana być powinna jako nienazwana umowa o świadczenie usług w rozumieniu art. 750 kc, do której odpowiednie zastosowanie znajdują normy prawne kształtujące umowę zlecenia, a zwłaszcza dwuletni termin przedawnienia roszczeń z tytułu wynagrodzenia za świadczoną naukę (art. 751 pkt 2 kc).

Zgodnie z treścią art. 750 kc, do umów o świadczenie usług, które nie są uregulowane innymi przepisami, stosuje się odpowiednio przepisy o zleceniu. Sformułowanie to oznacza, że w sytuacji, gdy dla określonej usługi przepisy kodeksu cywilnego albo przepisy szczególne wyodrębniły oddzielny typ umowy, do takiej usługi mają zastosowanie przede wszystkim przepisy normujące wyodrębniony typ umowy nazwanej (por. SN w wyroku z dnia 21 maja 1982 roku, III CRN 103/82). W przypadku braku uregulowania w nich danej kwestii, jak choćby długości terminów przedawnienia roszczeń, aktualizują się normy prawa cywilnego ujęte w części ogólnej i szczególowej zobowiązań.

W celu stwierdzenia, czy dany typ umowy o świadczenie usług korzysta z odesłania zawartego w art. 750 kc należy zbadać, czy możliwe jest na poziomie ogólnym, wynikającym z norm opisujących dany typ umowy, zrekonstruowanie istotnych obowiązków stron, jak i celu tej umowy (por. sposób rozumowania SN zaprezentowany w uzasadnieniu uchwały z dnia 7 maja 2009 roku, III CZP 20/09, dotyczącej odrębności materialnej umowy o świadczenie usług telefonicznych).

Polem dla analizy umowy o warunkach odpłatności za studia były regulacje ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym (zwanej dalej Psw), która w art. 160 stanowi m.in., iż organizację i tok studiów oraz związane z nimi prawa i obowiązki studenta określa regulamin studiów (ust.1). Warunki odpłatności za studia określa umowa zawarta między uczelnią a studentem w formie pisemnej (ust.3). Przepisy tego aktu prawnego znajdują zastosowanie również do uczelni niepublicznych, do których zaliczyć należało poprzednika prawnego strony powodowej (art.1 ust.1 Psw).

Regulacja zawarta w cytowanym art. 160 ust. 3 Psw. Jest jedyną normą odnoszącą się wprost do umowy o warunkach odpłatności za studia. Prócz określenia formy wymaganej dla zawarcia tego rodzaju kontraktu nie wysławia

ona żadnych elementów przedmiotowo istotnych z punktu widzenia obowiązków stron tak powstałego stosunku cywilnoprawnego. Wymogu oznaczenia minimalnej treści takiej umowy nie spełnia zwrot „warunki odpłatności za studia [...] określa umowa”. Jest to bowiem zwrot zbyt ogólny, nie dający możliwości jasnego określenia rodzaju świadczeń ciężących na każdej ze stron. Jest przy tym jasne, że każde porozumienie umowne wysławia pewne warunki, których realizacja stanowi wykonanie zobowiązania. Natomiast w przepisie tym brak kompletnej regulacji essentialiae negotii umowy o warunkach odpłatności za studia, a więc regulacji, która uzasadniałaby traktowanie jej jako odrębnej od umowy o świadczenie usług, nie podlegającej regulacjom kodeksowym. Owa szczególna regulacja jest fragmentaryczna i wypiera przepisy k.c. wyłącznie w zakresie wynagrodzenia za świadczenie usług (warunków odpłatności) i obowiązku zachowania formy pisemnej.

Nie ma zatem racji skarżący twierdząc, że umowa o warunkach odpłatności za studia, choć bez wątplenia posiadająca autonomiczne od przepisów Kodeksu cywilnego uregulowanie, została unormowana w sposób na tyle odrębny i precyzyjny, by można było w tym przypadku odstąpić od stosowania do niej art. 751 pkt 2 kc w zw. z art. 750 kc. Z Psw nie sposób bowiem nawet wyinterpretować obowiązków stron takiej umowy, które można by potraktować jako essentialia negotii kontraktu.

Na ocenę poziomu odrębności materialnoprawnej wspomnianej umowy nie ma wpływu szczegółowe potraktowanie przez ustawodawcę na gruncie Prawa o szkolnictwie wyższym wymogów, jakie powinien spełniać regulamin studiów (art.161 i nast.), ustanowienie konieczności ustalenia planu studiów i programu kształcenia. Choć wspomniane akty składają się wraz z umową o warunkach odpłatności za studia na całość stosunku prawnego łączącego uczelnię ze studentem, stanowią odrębny aspekt tak powstałej więzi obligacyjnej.

Przedmiotem umowy o warunkach odpłatności za studia, zgodnie z brzmieniem art. 160 ust. 3 Psw, są wyłącznie kwestie ekonomicznego ekwiwalentu za świadczoną usługę nauczania. Z kolei regulamin, plan studiów i program kształcenia odnoszą się natomiast do edukacyjnego aspektu działalności uczelni, związanego z jej uczestnictwem w narodowej misji nauczania (art. 6 ust.3). Ten typ umowy powinien zatem zostać potraktowany odrębnie – w oderwaniu od pozostałych regulacji ustawy, które w istocie nie odnoszą się do finansowej strony funkcjonowania szkolnictwa wyższego (por. też trafną wypowiedź P. Orzeszko [w] Sanetra W. (red.) Prawo o szkolnictwie wyższym. Komentarz, kom. do art. 160, uw.8).

Z uwagi zatem na brak wystarczająco wysokiego poziomu odrębności uregulowań odnoszących się do umowy o warunkach odpłatności za studia, należało zastosować w rozpatrywanej sprawie przepis art. 751 pkt 2 kc – przewidujący dwuletni termin przedawnienia dla wynagrodzenia należnego w ramach świadczonej usługi nauczania. W związku z tym należało uznać, że roszczenie dochodzone pozwem przedawniło się z upływem 2 lat od daty jego wymagalności. Z uwagi na skutecznie zgłoszony przez pozwanego zarzut przedawnienia, powództwo słusznie uległo oddaleniu.

Mając powyższe na względzie, Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację.

/-/ A. Czarnecka